

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Tomáše Zubka a soudců Mgr. Dušana Broulíka a Mgr. Davida Mařádka v právní věci

žalobkyně: , narozená

bytem
zastoupená advokátem JUDr. Mgr. Lukášem Váňou, Ph.D.
sídlem Teplého 2786, 530 02 Pardubice

proti
žalovanému: . narozený

bytem
zastoupený advokátkou JUDr. Zuzanou Běťákovou
sídlem K Nemocnici 168/18, 741 01 Nový Jičín

o odstranění následků diskriminace a o zaplacení 100 000 Kč,
o odvolání žalobkyně proti rozsudku Okresního soudu v Novém Jičíně ze dne 1. června 2023,
č. j. 12 C 268/2022-57,

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se **potvrzuje**.
- II. Žalobkyně je **povinna** zaplatit žalovanému na náhradě nákladů odvolacího řízení částku 14 998 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám JUDr. Zuzany Běťákové, advokátky, se sídlem K Nemocnici 168/18, Nový Jičín.

Odůvodnění:

1. Žalobou došlou Okresnímu soudu v Novém Jičíně dne 16. 6. 2022, se žalobkyně domáhala uložení povinnosti žalovanému předložit žalobkyni do jednoho měsíce písemnou omluvu

Shodu s prvopisem potvrzuje Michal Vozar.

opatřenou originálem podpisu žalovaného, a to v tomto znění: „Omlouvám se paní [redacted], že jsem porušil zákonný zákaz diskriminace v pracovněprávních vztazích, čímž jsem zasáhl do jejího práva na ochranu důstojnosti, cti a vážnosti a způsobil jí nemajetkovou újmu.“, a zaplatit žalobkyni částku 100 000 Kč jako peněžitou náhradu nemajetkové újmy. Žalobu odůvodnila tím, že je zaměstnankyní Střední školy technické a zemědělské, Nový Jičín, příspěvkové organizace, se sídlem U Jezu 7, 741 01 Nový Jičín (dále též „škola“), na pozici pedagogického pracovníka. Žalobkyně je rovněž předsedkyní odborové organizace u výše uvedeného zaměstnavatele. I přes to, že žalobkyně vykonává svou práci řádně, dochází ze strany žalovaného, který ke dni podání žaloby byl na pozici ředitele školy, k dlouhodobému poškozování osobnostních práv žalobkyně. V důsledku soustavných duševních útrap způsobených právem neaprobovaným chováním žalovaného vznikla žalobkyni nemajetková újma. Z důvodu tzv. bossingu, diskriminačního jednání na pracovišti a duševních útrap způsobených jednáním žalovaného je žalobkyně nucena nejen dlouhodobě podstupovat ambulantní psychoterapii, ale i užívat předepsaná psychofarmaka, a to z důvodu nespavosti, ataků paniky a vzniku depresivního syndromu. Žalobkyně je vystavována nevhodnému chování, kdy jsou znevažovány výsledky její práce, dochází k dehonestaci její osoby a pracovního postavení, a to nejen v rámci osobních setkání, ale i v rámci společných schůzí před ostatními pedagogickými pracovníky školy. Žalobkyni je i ze strany žalovaného neoprávněně zasahováno do jejího způsobu hodnocení žáků. Žalobkyni je dále přidělována práce, k níž není aprobována (a to ačkoli zaměstnavatel disponuje zaměstnanci, kteří k dané práci aprobováni jsou), a zároveň je žalobkyni „uměle“ snižován pracovní úvazek na úkor zvýhodňování jiných zaměstnanců. Žalobkyně je přitom přesvědčena o svém právu domáhat se, aby bylo upuštěno od diskriminace její osoby a zároveň, aby jí byla poskytnuta náhrada nemajetkové újmy.

2. Žalovaný navrhl žalobu zamítnout primárně s námitkou nedostatku své pasivní legitimace.
3. Okresní soud v Novém Jičíně jako soud prvního stupně rozsudkem identifikovaným v záhlaví žalobu, kterou se žalobkyně domáhala uložení povinnosti žalovanému předložit žalobkyni do jednoho měsíce písemnou omluvu opatřenou originálem podpisu žalovaného, a to v tomto znění: „Omlouvám se paní [redacted], že jsem porušil zákonný zákaz diskriminace v pracovněprávních vztazích, čímž jsem zasáhl do jejího práva na ochranu důstojnosti, cti a vážnosti a způsobil jí nemajetkovou újmu.“, zamítl (výrok I.), dále zamítl žalobu, kterou se žalobkyně domáhala uložení povinnosti žalovanému zaplatit žalobkyni částku 100 000 Kč (výrok II.) a rozhodl o nákladech řízení účastníků (výrok III.). V odůvodnění rozsudku okresní soud uvedl, že se předně zabýval věcnou (aktivní a pasivní) legitimací účastníků, když věcnou legitimací je stav vyplývající z hmotného práva a případný nedostatek věcné legitimace znamená, že podle hmotněprávních ustanovení není účastník subjektem (nositelem) tvrzeného práva a žaloba jím (proti němu) vedená nemůže být proto úspěšná. V projednávané věci již jen ze žalobních tvrzení, resp. z nesporných tvrzení účastníků vyplývá, že žalobkyně je zaměstnankyní Střední školy technické a zemědělské, Nový Jičín, p.o. a žalovaný byl rovněž zaměstnancem této školy (ředitelem školy, a to do 31. 7. 2022). Právní vztah, který je v projednávané věci základem pro žalobu o odstranění následků diskriminačního zásahu, resp. pro náhradu nemajetkové újmy v penězích, je právním vztahem pracovněprávním, tj. vztahem mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem, kdy zaměstnanec je oprávněn se domáhat v případě, že v rámci pracovněprávního vztahu dochází k nerovnému jednání se zaměstnancem, resp. k diskriminačnímu jednání vůči zaměstnanci, po zaměstnavateli nároků tak, jak je upravuje antidiskriminační zákon, a to podle ustanovení § 16 odst. 2 zákoníku práce, § 17 zákoníku práce ve spojení s ustanovením § 10 odst. 1, odst. 2 antidiskriminačního zákona. Vzhledem k výše uvedenému je tedy v rámci věcné legitimace zřejmé, že zatímco žalobkyně jako zaměstnanec, jež měla být postížena nerovným či diskriminačním jednáním, je aktivně legitimována k podání předmětné žaloby, žalovaný pasivně věcně legitimován není, neboť není (a nebyl)

zaměstnavatelem žalobkyně. Z důvodu nedostatku pasivní legitimace proto okresní soud žalobu zcela zamítl.

4. Proti uvedenému rozsudku podala žalobkyně odvolání. V odvolání uvedla, že pasivní věcná legitimace žalovaného pro danou věc vyplývá z obecné právní úpravy osobnostních práv dle zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, na kterou ostatně v žalobě odkazovala, přičemž (s ohledem na skutkovou rovinu věci popsanou již v žalobním návrhu) nebudou aplikována speciální pravidla pasivní věcné legitimace plynoucí ze zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, potažmo ze zákona č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon). Skutečnost, že k předmětnému jednání žalovaného docházelo na pracovišti, je přitom relevantní pouze do té míry, že žalovaný vůči žalobkyni vystupoval z nadřízeného postavení, které mu usnadňovalo provádět některé z dílčích „útoků“ v podobě znevažování výsledků její práce i dehonestace její osoby a pracovního postavení v rámci pracovního kolektivu. Podstatná část útoků, kterými žalovaný zasahoval do důstojnosti, cti a vážnosti žalobkyně, však měla s pracovněprávní rovinou společného pouze to, že se zpravidla odehrávala na pracovišti, coby místu společného setkávání žalobkyně a žalovaného. S ohledem na výše uvedené je tedy žalobkyně přesvědčena, že speciální právní úprava zákoníku práce, dle které je zaměstnavatel (nikoliv samotný škůdce) povinen nahradit zaměstnanci nemajetkovou újmu, se v daném případě neaplikuje, neboť nemajetková újma, která u ní vznikla, nemá příčinu v pracovním úrazu ani v nemoci z povolání. Z výše uvedených důvodů je žalobkyně dále přesvědčena, že antidiskriminační zákon, na který zákoník práce odkazuje v ustanovení § 16 a 17, neměl být vůbec aplikován, neboť útoky, jimiž žalovaný dlouhodobě zasahoval do práva žalobkyně na ochranu důstojnosti, cti a vážnosti, nejsou jednáním podřaditelným pod kategorií nerovného zacházení a diskriminace, jak jsou vymezeny v ustanovení § 16 zákoníku práce a dále konkretizovány v antidiskriminačním zákoně. Dle hmotného práva je nositelem žalobkyní tvrzených práv a povinností žalovaný (škůdce, který zasáhl do přirozených práv žalobkyně), který je tak i povinen k žalobkyni požadované omluvě a náhradě nemajetkové újmy. Z daného důvodu je tedy i pasivně věcně legitimován v řízení o žalobě, již se žalobkyně uložení právě těchto povinností žalovanému domáhá. Žalobkyně proto navrhovala, aby odvolací soud rozsudek okresního soudu zrušil a věc vrátil okresnímu soudu k dalšímu řízení.
5. Žalovaný k odvolání žalobkyně uvedl, že okresní soud své rozhodnutí náležitě pečlivě odůvodnil a zcela správně žalobu zamítl z důvodu nedostatku pasivní legitimace žalovaného. Žalovaný navrhoval, aby rozsudek okresního soudu byl potvrzen a byly mu přiznány náklady odvolacího řízení.
6. Krajský soud v Ostravě jako soud odvolací [§ 10 odst. 1 občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“)] po zjištění, že odvolání žalobkyně proti rozsudku soudu prvního stupně (okresního soudu) bylo podáno ve lhůtě uvedené v § 204 odst. 1 o. s. ř., přezkoumal rozsudek okresního soudu, jakož i řízení jemu předcházející se zřetelem k ustanovení § 206 odst. 2 a § 212 o. s. ř., a dospěl k závěru, že odvolání není důvodné.
7. Žalobkyně již v žalobě uvedla, že žalovaný se vytýkaného jednání měl dopouštět na pracovišti žalobkyně – Střední školy technické a zemědělské, Nový Jičín, příspěvkové organizace (místní), v době kdy byl ředitelem školy a žalovaná zaměstnankyní školy (časová). Vytýkané jednání pak mělo spočívat v neodůvodněných rozdílech v odměňování, nevhodném chování k žalobkyni na pracovišti, neodůvodněném přidělování práce (věcná). Je tak zřejmé, že je splněna podmínka místní, věcné a časové souvislosti a jedná se tak výlučně o vztah mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem, tj. o vztah pracovněprávní, který je dle § 1 odst. 1 písm. a) zákoníku práce upraven zákoníkem práce. Ochranu zaměstnance před nerovným zacházením (neodůvodněným

rozdílu v odměňování, neodůvodněném přidělování práce) upravuje bez dalšího § 16 odst. 1 zákoníku práce ve spojení s § 17 zákoníku práce a § 10 odst. 1 zákona č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon) – *Dojde-li k porušení práv a povinností vyplývajících z práva na rovné zacházení nebo k diskriminaci, má ten, kdo byl tímto jednáním dotčen, právo se u soudu zejména domáhat, aby bylo upuštěno od diskriminace, aby byly odstraněny následky diskriminačního zásahu a aby mu bylo dáno přiměřené zadostiučinění.* Podle § 10 odst. 2 antidiskriminačního zákona – *Pokud by se nejevilo postačujícím zjednání nápravy podle odstavce 1, zejména proto, že byla v důsledku diskriminace ve značné míře snížena dobrá pověst nebo důstojnost osoby nebo její vážnost ve společnosti, má též právo na náhradu nemajetkové újmy v penězích.* Pokud se týká nevhodného chování k žalobkyni (zaměstnankyni) na pracovišti, tak ochranu zaměstnance opět poskytuje antidiskriminační zákon, jak již soudy dovodily (viz např. rozsudek Okresního soudu v Ostravě ze dne 8. 3. 2018, č. j. 85 C 60/2016-163, na který je opakovaně poukazováno ve zprávách Veřejného ochránce práv – např. www.pravniprostor.cz/clanky/spravni-pravo/10-let-antidiskriminacniho-zakona-v-ceske-republice), kde byla řešena obdobná situace na pracovišti, jakou popisuje žalobkyně. Pro úplnost je třeba dodat, že žalobkyně sice v žalobě tvrdí, že byla vystavena diskriminačnímu jednání ze strany žalovaného, avšak diskriminaci ve smyslu § 16 odst. 2 zákoníku práce neuvádí. Veškeré žalobkyní uváděné jednání lze případně podřadit pod tzv. bossing ze strany žalovaného jako ředitele školy, a tedy nerovné zacházení. Okresní soud tak správně konstatoval, že v rámci věcné legitimace je zřejmé, že zatímco žalobkyně jako zaměstnanec, jež měla být postižena nerovným či diskriminačním jednáním, je aktivně legitimována k podání předmětné žaloby, žalovaný pasivně věcně legitimován není, neboť není (a nebyl) zaměstnavatelem žalobkyně.

8. Vzhledem ke všemu výše uvedenému byl rozsudek okresního soudu shledán ve výroku ve věci samé jako věcně správný a jako takový byl v souladu s ustanovením § 219 o. s. ř. potvrzen, včetně jeho nákladové části, která odpovídá výsledku sporu, kdy v podrobnostech odvolací soud odkazuje na bod 10. odůvodnění rozsudku okresního soudu.
9. O náhradě nákladů účastníků za odvolací řízení bylo rozhodnuto výrokem II. rozsudku v souladu s § 224 odst. 1 ve spojení s § 142 odst. 1 o. s. ř., neboť žalovaný byl v odvolacím řízení zcela procesně úspěšný, a proto mu byly přiznány požadované náklady odvolacího řízení ve výši 14 998 Kč představující 2 úkony právní služby – sepis vyjádření k odvolání a účast u jednání á 5 500 Kč podle § 9 odst. 1 (žaloba o odstranění následků diskriminace) vyhlášky č. 177/1996 Sb. ve spojení s § 7 bod 5. téže vyhlášky (žaloba o zaplacení 100 000 Kč), když podle § 12 odst. 3 vyhlášky, při spojení dvou a více věcí nelze počítat samotné odměny, ale za tarifní hodnotu se považuje součet tarifních hodnot, tj. 10 000 Kč + 100 000 Kč = 110 000 Kč (srov. rozhodnutí NS ČR ze dne 20. 12. 2016 sp. zn. 30 Cdo 1435/2015), příslušného počtu režijních paušálů po 300 Kč podle § 13 odst. 4 téže vyhlášky, cestovného ve výši 795 Kč podle § 157 odst. 4 písm. b) zákoníku práce ve spojení s § 4 písm. b) vyhlášky č. 467/2022 Sb. (cesta z Nového Jičína do Moravské Ostravy a zpět v délce 100 Km tam i zpět osobním motorovým vozidlem při spotřebě 6,1 l benzínu BA 98) a 21% DPH podle § 137 odst. 3 o. s. ř. V souladu s § 149 odst. 1 o. s. ř. byla žalobkyně zavázána zaplatit náklady odvolacího řízení k rukám zástupkyně žalovaného, a to ve lhůtě tří dnů od právní moci rozsudku v souladu s § 160 odst. 1 věta před středníkem o. s. ř.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí je možno podat dovolání, jestliže rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem

vyřešená právní otázka posouzena jinak, a to ve lhůtě dvou měsíců od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím Okresního soudu v Novém Jičíně.

Nesplní-li povinná dobrovolně, co jí ukládá toto vykonatelné rozhodnutí, **může se** oprávněný domáhat soudního výkonu rozhodnutí nebo exekuce.

Ostrava 21. listopadu 2023

Mgr. Tomáš Zubek, v.r.
předseda senátu

Michal
Vojar

Digitálně
podepsal Michal
Vojar
Datum:
2023.12.21
13:22:29 +01'00'

Shodu s prvopisem potvrzuje Michal Vojar.